

Важливим абсолютним показником діяльності будь-якого підприємства виступає його фінансовий результат. На рахунках бухгалтерського обліку формується інформація про його розмір шляхом проведення послідовних записів. При цьому процес формування кінцевого показника передбачає поетапне узагальнення облікової інформації на різних видах рахунків. На рис. 2 відображена модель формування прибутку (збитку) підприємства в системі рахунків бухгалтерського обліку.

Відображений на рахунку показник нерозподіленого прибутку підприємства виступає вихідною інформацією системи бухгалтерського обліку і може використовуватися в системі менеджменту для прийняття управлінських рішень.

Рахунки бухгалтерського обліку – це найбільш деталізоване джерело облікової інформації для системи менеджменту. На практиці найчастіше використовують більш загальні джерела інформації, в яких вже містять узагальнені та систематизовані показники. При цьому виникає ризик невірності управлінського

рішення, що є похідним від ризику невірності вихідних даних. Для зменшення такого ризику найкраще використовувати дані, які підтверджені аудиторським висновком. Проте абсолютної гарантії відсутності ризику це також не дає, тому що аудит, як правило, проводиться виключно в зазначених напрямках і надає підтвердження лише певній звітності.

Підприємство по результатах певного часового періоду своєї діяльності підводить підсумки у вигляді звітності. Форми її є різні, в залежності від інформаційних потреб та цілей, відповідно до яких відбувається її складання.

Таким чином, дотримання законодавчих вимог до організації та ведення бухгалтерського обліку є важливим завданням в системі управління підприємства. Якісно побудована система обліку з урахуванням вимог до побудови усіх елементів, які визначені технологічною послідовністю етапів бухгалтерського обліку забезпечує менеджмент підприємства достовірною та повною інформацією, необхідною для ефективного управління підприємством.

Література

1. Головай Н. М. Розвиток парадигми бухгалтерського обліку в сучасній економічній системі / Н. М. Головай, Н. В. Гордополова, В. Ю. Гордополов // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. - 2015. - № 3(2). - С. 93-98. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/piprp_2015_3%282%29__20
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Sopko V. Accounting provision of the financial security of the enterprise / V. Sopko, T. Ganushchak // Herald of Kyiv national university of trade and economics. - 2016. - № 6. - С. 104–115

УДК 657.1 (10)

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЯК ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сисоева І.М. – к.е.н., доцент; Макогонюк І.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Елементи облікової політики щодо основних засобів встановлюються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів, Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства (табл. 1). Облікова політика регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [5].

Важливою передумовою ефективного обліку основних засобів є обґрунтування виокремлення об'єктів обліку основних засобів [3]. Підприємства мають право визначати за самостійний об'єкт обліку окремі конструктивні

Наступним елементом облікової політики

частини основних засобів за умови суттєвої відмінності строків їх корисного використання. Класичним прикладом такого підходу є виокремлення корпусу літака та його двигуна як об'єкта обліку. Двигун має експлуатаційний строк значно менший, ніж корпус літака, внаслідок чого він виділяється як окремий об'єкт з метою амортизації. Однак, у практиці формування облікової політики такий порядок, на жаль, застосовується рідко, а інвентарними об'єктами найчастіше визнаються комплекси основних засобів. Це призводить до негативних наслідків, зокрема, занесення об'єкта до визначеної класифікаційної групи стає достатньо умовним, надходження та вибуття окремих частин об'єкта розглядається як ремонт, а не рух, що значно ускладнює облік таких операцій. підприємства щодо основних засобів є

самостійне встановлення підприємством строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів.

При визначенні строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів слід ураховувати:

- очікуване використання об'єкта

підприємством з урахуванням його потужності або продуктивності;

- фізичний та моральний знос, що передбачається;

- правові або інші обмеження щодо строків використання об'єкта та інші фактори.

Таблиця 1

Елементи облікової політики щодо основних засобів

Елементи облікової політики	Альтернативні варіанти
Визначення строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів	Самостійно встановлюється підприємством
Ліквідаційна вартість об'єкта основних засобів	Самостійно встановлюється підприємством
Методи нарахування амортизації основних засобів	– прямолінійний; – зменшення залишкової вартості; – прискореного зменшення залишкової вартості; – кумулятивний; – виробничий
Поріг суттєвості для проведення переоцінки	Порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення вартості об'єктів основних засобів може прийматися величина, що дорівнює: – 1 відсотку чистого прибутку (збитку) підприємства; – величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості
Періодичність зарахування сум дооцінки основних засобів	Самостійно встановлюється підприємством
Об'єкти основних засобів, наданих та прийнятих в оренду	– перелік основних засобів, зданих (прийнятих в оренду); – джерела покращення орендованого майна; – орендодавець вказує, чи є оренда доходом від основної діяльності, чи іншими доходами
Період очікуваного використання об'єкта фінансової оренди	Встановлюється підприємством самостійно,
Метод нарахування амортизації об'єкта фінансової оренди	– прямолінійний; – зменшення залишкової вартості; – прискореного зменшення залишкової вартості; – кумулятивний; – виробничий

Прийняття рішення щодо строку корисного використання об'єкта основних засобів можливе шляхом використання наступних способів:

- на підставі накопиченого досвіду підприємства під час експлуатації подібних активів і економічної політики підприємства;

- використання єдиних норм амортизації для об'єктів однієї галузі або, наприклад, державної форми власності із застосуванням прямолінійного методу нарахування амортизації: метод створює більше можливостей порівняно із іншими методами, але необхідною умовою є розроблення норм на рівні галузевого міністерства або розпорядчого органу управління державним майном;

- відповідно до технічних документів, що додаються до придбаного об'єкта основних засобів, але недоліком такого способу є

- того самого об'єкта у різних умовах [2].

Метод амортизації основних засобів обирається підприємством самостійно із альтернативних варіантів, запропонованих чинним законодавством з урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигод від його використання та ліквідаційної вартості.

Методи нарахування амортизації умовно можна розділити на три групи: перша – прямолінійний метод; друга – виробничий метод; третя – прискорені методи нарахування амортизації (зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний). Метод прямолінійного списання, як правило, використовується по відношенню до об'єктів основних засобів, стан яких залежить виключно від строку корисного використання та на них не діє вплив інших факторів.

До таких основних засобів відносять будови, споруди, меблі та інші. Характеризуючи метод прямолінійного списання, не можна не відмітити його переваги у простоті розрахунків та рівномірності розподілу сум амортизації між обліковими періодами, простоті, точності розрахунків. Його використання особливо доцільне, коли ступінь експлуатації об'єкта основних засобів у кожному звітному періоді залишається незмінною. Він передбачає практично рівномірний спад економічної корисності об'єкту із року в рік. Але ж недоліком такого методу є те, що при його використанні не враховується моральний знос, а також не робиться реальна оцінка виробничої потужності основних засобів у різні роки експлуатації. Практика показує, що знос машин збільшується у перші роки їх експлуатації, потім величина зносу стабілізується, а у останні роки

експлуатації знос машин знову зростає.

Що до морального зносу машин, то він також нерівномірний. Застосування наданого методу не завжди забезпечує повне перенесення вартості основних засобів на знов створений продукт, в результаті чого створюється недоамортизація основних засобів, що є прямим збитком підприємства [1]. Прискорені методи нарахування амортизації дозволяють у перші роки експлуатації списати значну частку вартості основних засобів. Такі методи доцільно застосовувати для амортизації об'єктів, схильних до швидкого морального старіння, через що термін їх корисного використання може бути визначений лише приблизно. Таким чином, можна зробити висновок, що основні засоби є важливим елементом облікової політики будь-якого підприємства.

Література

1. Виговська Н.Г. Удосконалення обліку амортизації: стан, проблеми, перспективи (на прикладі підприємств м. Житомира та Житомирської області) [Текст]: автореферат дис. канд. екон. наук. /Н.Г. Виговська — К.: КНЕУ, 1999. — 21с.
2. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. —Монографія. Полтава.— 2014
3. Сисоєва І. М. Облікова політика – важлива інформаційна база для управління підприємством / І. М. Сисоєва // Фінансова система України в сучасних умовах та напрями її удосконалення : тези Міжвуз. наук.-практ. конф. (Вінниця, 11 квіт. 2007 р.). – Вінниця : ВІЕ ТНЕУ, 2007. – С. 10–15.
4. Сисоєва І. М. Облікова політика в умовах глобалізації української економіки / І. М. Сисоєва // Проблеми формування нової економіки ХХІ століття : зб. наук. праць. Міжнар. наук.-практ. конф. Т.VII. – Дніпропетровськ, 2008. – С. 77–80.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.ra-da.gov.ua>.

УДК 657

ОСНОВИ ПОБУДОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Толмачова А.М. – аспірант 3-го курсу

Львівський торговельно-економічний університет

Неприбуткові організації становлять одну з важливих складових соціально-економічного розвитку будь-якої сучасної держави. До складу таких організацій у різних країнах включають громадські, бюджетні, благодійні, релігійні організації; недержавні пенсійні фонди, товариства власників житла тощо. Зокрема, за кордоном поширені неприбуткові організації, діяльність яких пов'язана із захистом прав людини, тваринного світу та навколишнього середовища, ресурсозбереження тощо.

У неприбуткових організацій, за наявності багатьох спільних рис із комерційними підприємствами, існує також й безліч особливостей та невирішених питань щодо побудови системи бухгалтерського обліку, що обумовлює потребу в розробленні відповідних нормативних документів та інструктивно-

методичних роз'яснень. В основі цих розробок має стати концепція обліку в неприбуткових організаціях, яка б враховувала специфіку їх діяльності, методологічні та організаційні особливості побудови комплексної системи обліку.

Виходячи з вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» усі юридичні особи, створені відповідно до вітчизняного законодавства, незалежно від форм власності та організаційно-правової форми, зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність. Оскільки неприбуткові організації, є юридичними особами, вони зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність.